

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA II

UWAGA: za tłumaczenie można przyznać maksymalnie 40 punktów.

Przekład tekstu nr 1 – C.I. Caesar, <i>Commentarii de bello Gallico</i> , I 26			
Lp.	Zdanie	punktacja	
		cząstkowa	maksymalna
1	Diutius cum sustinere nostrorum impetus non possent	0-1-2	5
	alteri se (...) in montem receperunt	1	
	alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
2	Nam hoc toto proelio	1	6
	cum ... pugnatum sit	1	
	ab hora septima ad vesperum	1	
	adversum hostem	1	
	videre nemo potuit	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
3	Ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum est	1	8
	propterea quod pro vallo carros obiecerant	0-1-2	
	et e loco superiore in nostros venientes tela coiciebant	1	
	et nonnulli inter carros rotasque	1	
	mataras ac tragulas subiciebant	1	
	nostrosque vulnerabant	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
4	Diu cum esset pugnatum	1	4
	impedimentis castrisque nostri potiti sunt.	0-1-2	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
5	Ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis captus est.	1	2
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
6	Ex eo proelio	1	5
	circiter hominum milia CXXX superfuerunt	0-1-2	
	eaque tota nocte continenter ierunt	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
7	Nullam partem noctis itinere intermisso	0-1-2	9
	in fines Lingonum	1	
	die quarto pervenerunt	1	
	cum et propter vulnera militum	1	
	et propter sepulturam occisorum	1	
	nostri triduum morati	1	
	eosque sequi non potuissent	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
8	Caesar ad Lingones litteras nuntiosque misit	1	4
	ne eos frumento neve alia re iuarent.	0-1-2	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
	Poprawność językowa i stylistyczna całości	0-1-2-3-4-5	5

Przekład tekstu nr 2 – M. T. Cicero, <i>Pro Archia poeta</i> , III 5			
Lp.	Zdanie	Punktacja	
		Częstkowa	maksymalna
1	Nam ut primum ex pueris excessit Archias	1	14
	atque ab iis artibus	1	
	quibus aetas puerilis ad humanitatem informari solet	0-1-2	
	se ad scribendi studium contulit	0-1-2	
	primum Antiochiae	1	
	nam ibi natus est loco nobili	0-1-2	
	celebri quondam urbe et copiosa	1	
	atque eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis affluenti	0-1-2	
	celeriter antecellere omnibus ingenii gloria coepit.	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
2	Post in ceteris Asiae partibus cunctaeque Graeciae	1	6
	sic eius adventus celebrabantur	1	
	ut famam ingenii exspectatio hominis	1	
	exspectationem ipsius adventus admiratioque superaret	0-1-2	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
3	Erat Italia tum plena Graecarum artium ac disciplinarum	1	7
	studiaque haec et in Latio vehementius tum colebantur	1	
	quam nunc eisdem in oppidis	1	
	et hic Romae	1	
	propter tranquillitatem rei publicae non neglegebantur.	0-1-2	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
4	Itaque hunc et Tarentini et (...) Neapolitani	1	7
	civitate ceterisque praemiis donaverunt	1	
	et omnes, qui aliquid de ingeniis poterant iudicare	0-1-2	
	cognitione atque hospitio	1	
	dignum existimaverunt.	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
5	Hac tanta celebritate famae	1	6
	cum esset iam ... notus	1	
	absentibus	1	
	Romam venit	1	
	Mario consule et Catulo.	1	
	Zrozumienie sensu całego zdania	1	
	Poprawność językowa i stylistyczna całości	0-1-2-3-4-5	5

Zamieszczone poniżej przekłady literackie nie stanowią obowiązującego wzorca, lecz jedynie przykłady rozwiązań translatorskich. Mogą stanowić pomoc dla egzaminatorów.

Przekład polski tekstu nr 1**Gajusz Juliusz Cezar, *Wojna Galijska*, I, 26**

Kiedy nieprzyjaciele nie mogli już dłużej wytrzymać naszego naporu, jedni wycofali się (...) na wzgórze, drudzy zaś odstepili ku bagażom i wozom. Rzeczywiście podczas całej tej bitwy, choć walczone od siódmej godziny do wieczora, nikomu nie udało się zobaczyć pierzchającego nieprzyjaciela. Do późnej nocy przeciągnęła się bitwa przy taborach, ponieważ nieprzyjaciele obstawili się wozami jak wałem i z ich wysokości obrzucali naszych pociskami, gdy zbliżali się, a niektórzy z nich spomiędzy wozów i kół od spodu ciskając włócznie i oszczepy zadawali naszym rany. Po długim boju nasi zawładnęli taborami i obozem. Wzięto wtedy do niewoli córkę Orgetoryksa i jednego z jego synów. Z bitwy tej wyszło cało około stu trzydziestu tysięcy ludzi i przez całą noc bez przerwy byli oni w drodze; czwartego dnia, nie przerwanego ani na chwilę nawet podczas nocy marszu, dotarli oni do kraju Lingonów, podczas gdy nasi, częściowo ze względu na rannych żołnierzy, częściowo dla pogrzebania zabitych, na trzy dni musieli się zatrzymać i nie mogli ich ścigać. Cezar wysłał do Lingonów pismo i gońców, by nie udzielali Helwetom pomocy w żywności, ani też w niczym innym.

Przekład Eugeniusza Konika w: **Gajusz Juliusz Cezar, *Wojna Galijska***, BN, seria II, nr186, Wrocław 1978.

Przekład polski tekstu nr 2**M.T.Cicero, *Pro Archia poeta*, III5**

„Archiasz zatem, zaledwie wyrósł z lat chłopięcych i od nauk, które kształtują umysł w wieku dziecięcym, przeszedł do twórczości pisarskiej, szybko zaczął przewyższać wszystkich sławą swego talentu – najpierw w Antiochii, mieście niegdyś sławnym i zasobnym, skupiającym wielu ludzi wykształconych i wiele najszlachetniejszych nauk, gdzie przyszedł na świat w znakomitej rodzinie; z czasem w innych częściach Azji i w całej Grecji przyjazd jego zaczęto święcić tak uroczyście, że oczekiwanie przerastało wieści o jego talencie, a podziw wywołany przybyciem przechodził oczekiwanie. Italia była wówczas pełna greckich sztuk i nauk; studia te uprawiane były w Lacjum w tych samych miastach, choć z większym niż dzisiaj zapalem, a i tu w Rymie dzięki panującemu w państwie spokojowi cieszyły się zainteresowaniem.

Toteż zarówno Tarentyjczycy (...) jak mieszkańcy (...) Neapolu, nadali Archiaszowi prawo obywatelstwa i wszelkie inne zaszczytne wyróżnienia, a wszyscy, którzy mogli wydawać jakieś sądy o talencie, uznali go za godnego znajomości i gościny.

Kiedy dzięki temu rozgłosowi, jeszcze nieobecny, już nam [był] znany, za konsulatu Mariusza i Katullusa przybył do Rzymu.”

przekład Danuta Turkowska w: **Marek Tulliusz Cynceron, *Mowy***, wyd. Antyk Kęty 1998.

OGÓLNY SCHEMAT OCENIANIA I PUNKTACJI ARKUSZA II

Kryterium ogólne	Kryterium szczegółowe	punktacja
Przekład zdań	Za każdą znaczącą część zdania	1
Zrozumienie sensu zdania	Za zrozumienie jednego zdania	1
Poprawność językowa i stylistyczna całości.	Trafny dobór polskich odpowiedników leksykalnych dla łacińskich wyrazów i związków frazeologicznych, nienaganne pod względem składniowym techniki przekładu	5
	Poprawny dobór polskich odpowiedników leksykalnych dla łacińskich wyrazów i związków frazeologicznych, poprawne pod względem składniowym techniki przekładu	3
	Tylko w części zgodny z sensem oryginału dobór polskich odpowiedników leksykalnych dla łacińskich wyrazów i związków frazeologicznych, tylko częściowo poprawna składnia.	1
razem		40